

In memoriam
PROF. DR VERA VASIĆ
(Beograd, 13. 7. 1948 – Novi Sad, 3. 3. 2023)

Vera Vasić je diplomirala na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu (UNS) na Grupi za južnoslovenske jezike (1974).

Stečeno znanje je radno proveravala na Radničkom univerzitetu u Novom Sadu (kao koordinatorka na programu kulture i umetnosti). Tu je ostala dovoljno dugo ili kratko da rado prihvati (moju) ponudu da nam se priključi u (samostalnom) Institutu za lingvistiku (formiran 1968) na poziciji asistenta-pripravnika u naučnom radu na projektu o razvoju govora dece. Vera je prihvatila izazov rado, jer je u porodici stasavala njena sestričina – mogla je u porodici pratiti prirodni razvoj govora. Već od ulaska u profesiju pa do kraja profesionalnog života umela je da povezuje lično sa društveno korisnim (političkim).

Prvi istraživački koraci na projektu Sintaksa dečjeg govora uvode je u interdisciplinarna psiholingvistička iskustva, primenjena na materijal (raz)govornog srpskog jezika. Otuda je i tema magistarskog rada odražavala taj naučni smer. Važnost prikupljanja empirijskog materijala za upotrebu (raz)govornog jezika nešto je što će Vera činiti do kraja profesionalne karijere.

Drugi istraživački koraci su u vreme kada je Institut za lingvistiku (krajem 1978) pripojen Filozofskom fakultetu UNS. Tada Vera nastavlja rad na projektu Psiholingvistička istraživanja, s fokusom na usvajanju govora kod dece i težištem na razvoju gramatičkog sistema u odnosu na razvoj mišljenja i društvene situacije. Gramatika (raz)govornog savremenog jezika ostaje njeno trajno interdisciplinarno polje interesovanja.

Vera je imala **matematičkog dara**, da podatke sistematizuje, da ih uokviri i sl. Zato je od samog početka na psiholingvističkim temama, s jedne strane, čuvala korak sa gramatikom (sa matematikom), a sa druge hrabro ulazila u nove teme u domenu (raz)govora i diskursa. U knjizi *Govor sa sestrom i bratom* (1983), za sada jedinoj studiji takve vrste u domaćoj psiholingvistici, saopštava empirijske podatke longitudinalno sakupljane da bi zaključila o razgovornim specifičnostima uzrasta za razvoja komunikacije starijeg i mlađeg deteta.

Nažalost, podaci nisu dovoljno iskorišćeni u aplikativne svrhe u predškolskim ustanovama, te je istraživanje možda ostalo zaboravljeno.

Drugi aspekt njenog interesovanja i kod dece jesu rečnici. *Školski rečnik* (Tom I–II, zajedno sa Mirjanom Jocić) ostao je, takođe, izazov koji treba nastaviti.

Ulaskom u širu akademsku zajednicu Fakulteta, otvorio se prostor za saradnju s osobljem s drugih odseka, tačnije na uvećavanje **interdisciplinarnog potencijala** koji je Vera već stvorila. O tome je saopštavala na brojim skupovima u zemlji i svetu. Na Fakultetu su mnogi prepoznali nepromenljivu Verinu karakternu osobinu – odanost radu i osobi sa kojom saraduje – pa su je zvali u različite projekte, ali i u različita udruženja (kao što je Udruženje folklorista Vojvodine u kojem je bila članica redakcije knjiga nastalih posle održanih skupova – „Foklor u Vojvodini” (1986–1999). U takvim saradnjama je, zapravo, Vera pokazala pravu umešnost za **generacijski kontinuitet** – u balansiranju između generacije koja dolazi i generacije naučnica koje odlaze (o čemu svedoče objavljeni zbornici u čast (samostalno ili u timu) Melaniji Mikeš, Ljiljani Subotić, Plemenki Vlahović i Svenki Savić.

Treći korak je ulazak u nastavni proces i sticanje zvanja asistentkinje na predmetu Savremeni srpskohrvatski jezik. Novi pravac rada značajno pomera njeno interesovanje ka metodici predavanja gramatike. Za mnogobrojne studente studijskih grupa anglistike, germanistike, romanistike, priprema skripte, pomaže studentkinjama.

Doktorirala je (1993) na Filozofskom fakultetu UNS (Odsek za srpski jezik) i za doktorski rad odabira iskorak iz gramatike u pravcu medijskog diskursa (objavljena teza *Novinski reklamni oglas: studija iz kontekstualne lingvistike*, 1995). Temi (raz)govora i jezika u medijima ostaje Vera verna do kraja profesionalne karijere na različite načine (na kraju najčešće kao mentorka na postdiplomskim studijama).

Ipak neprekinutu vernost je dokazala leksikološkim temama (ne samo) srpskog jezika. Nakon zvanja docentkinje, okreće se istraživanjima reči u kontekstu širih celina. vremena i prostora (*Govor Novog Sada*, I i II tom). U toj oblasti je dala ne samo značajne istraživačke rezultate nego je formirala kadrove za tu vrstu srbistike. Bila je idejni tvorac i glavna autorka *Rečnika novijih anglicizama: Du yu speak anglosrpski?* (u tri izdanja 2001, 2011, 2018), a 20

godina posle prvog izdanja, inicijatorka i stručna konsultantkinja njegovog znatno proširenog izdanja *Srpski rečnik novijih anglicizama* (2021).

Verin profesionalni život je primer njenog shvatanja **građanskog aktivizma** kao prirodno stanje ulivanja svoje energiju u one koji se studentski modeliraju, koji zatim sa njom sarađuju dok grade drugačiju srbistiku kod nas, i koji potom nastavljaju posao bez nje, ali ostaju prijatelji.

Manje je poznato široj akademskoj javnosti na UNS da je Vera bila jedna od važnih osoba u stvaranju alternativnog visokoškolskog interdisciplinarnog obrazovnog programa ženskih i rodnih studija u Novom Sadu s kraja 20. i početka 21. veka. Tačnije, jedna je od (deset) osnivačica Udruženja „Ženske studije i istraživanja” (1997) u kojem je aktivno doprinosila u dugom vremenskom periodu punih 25 godina – sve do danas. Obavljala je različite funkcije: osnivačica, predavačica, istraživačica, recenzentkinja, mentorka završnih radova polaznica, predsednica Saveta u nekoliko mandata, urednica knjiga (tako je nastala knjiga *Pusti Ventil Radio 021*, 2005).

Jedna je od osnivačica ACIMSI Centra za rodne studije UNS (2003) u kojem je predavačica, koordinatorka u vreme reakreditacije master i doktorskog programa (2010) na kojima i predaje do odlaska u penziju.

U obe svoje alternativne aktivnosti, ženskih i rodnih studija, profesorka Vera Vasić je podsećala na važnost mere i ozbiljnosti u radu, ponekad sa dozom sumnje u valjanost ishoda. Pokazalo se da Vera ima dobre organizacione sposobnosti, pre svega zato što u aktivnostima poštuje ljude sa kojima sarađuje. Nije onda bilo neočekivano što joj je Fakultet poverio osnivanje novog Odseka za žurnalistiku. Ona je sakupila osoblje, napravila program dodiplomskih studija, bila prva šefica novoosnovanog odseka (2004) na čijem je formiranju uspešno sarađivala sa mlađim timom entuzijasta. To joj je bila jedina funkcija ‘prve’ koju je prihvatila (samo jedan mandat); inače je uvek volela da bude ona stamena ‘druga’ u timu, da brine da zajednička aktivnosti uspe.

Specifičan je Verin istraživački put i doprinos srbistici u domenu gramatike povezane sa drugim komponentama: sa psiholingvistikom, ne samo u domenu razvoja govora dece; u analizi diskursa najviše u oblasti jezika i medija, a ono što je njena prepoznatljiva veličina jeste rečnički materijal interkulturno i interjezički osmišljen, ne samo na materijalu srpskog jezika.

Budući da je odrasla u učiteljskoj porodici, predavanje znanja i veština drugima bio je deo kućnog vaspitanja i pogleda na svet, uz brigu o generacijskom kontinuitetu.

U okviru brige za budućnost i brige o prošlosti razvijala je i svoj poseban talenat davanja same sebe. Nikad se nismo pitale šta je ostajalo njoj. Kad je procenila da je sve zadovoljila, kad je htela da završi svoju monografiju, telo je popustilo, motivacija usahnula, tiho i nenadano nas je pozdravila.

Svenka Savić

Novi Sad, 6. april, 2023.

**Pročitano na komemoraciji na Filozofskom fakultetu UNS, 25. 4. 2023.*

UDK 81:929 Vasić V.